

מרומי שדה

שם ע"ב. כשנתפס ר"א למינות. פירש"י מינין תפסוהו לכופו לע"ז. ולענ"ד הוא להיפך, דצמנו היו עובדים אלילים, ומי שהאמין בנולרי היה מין ונעש כרצו ע"ז, וע"ז נתפס ר"א ואמרו עליו שהוא מאמין בזה, ולזה כוון צפי ר"ח. ומש"כ שני רשויות הוא עכ"ד חלל שלש, והוא אמונת השילוש כידוע. ור"א נלעט ע"ז, שכרי אין חושדין חלל צמי שיש בו כדאי צמור"ק דף י"ח ב', וכשיצ לו ר"ט שהנאכו בדבר תלמידו, וזה החטא גורם שיחשד ע"ז:

שו"ת באר שבע סי' נט

וגו'. ולפיכך פירש רש"י שלמא למר ולא היה מתכוון לברכו אלא לבו היה לרבו. ומה כתבו שעל חנם פירש כן. וכתבו עוד על רש"י, וצ"ע שלא יהא בזה גונב דעת הבריות, ע"כ. ולי נראה להליץ בעד רש"י שאין בזה גונב דעת הבריות כדאשכחן בפרק קמא דע"ז (טז, ב) גבי רבי אליעזר שאמר נאמן עלי הדיין וכן שרי לצורבא מרבנן לומר עבדא דנורא אנא כו' וכאלה רבים.

חיד"א שיורי ברכה יו"ד סי' קמח, ו

הגליון הנז'. ומה שהביא הרב באר שבע סייעתא לרש"י, גם אני בעניי מצאתי בזה הקדוש דף קע"א ע"ב פרשת וישלח, על פסוק (בראשית לג, ג) והוא עבר לפניכם, ופסוק (ש"א כה, ו) ואמרתם כה לחי, דכונת יעקב אבינו ע"ה ודוד המלך ע"ה, לצד עילאה ממללו. ע"ש².

איברא דמהני דמייתי הרב באר שבע לא יש ראייה כל כך, דמ"ש נאמן עלי הדיין ומ"ש עבדא דנורא היה להציל עצמם, וגם התוס' מודו דאם יש צורך להצלה שרי, אך בהא דרב כהנא נראה דהיה אומר כך אף שלא היה לו צורך, וזהו הצ"ע של התוס', מי אמרינן דדוקא להצלה שרי כהנא, או גם בלא צורך שרי וליכא גניבת דעת. וכן מיעקב אבינו ע"ה אין ראייה, דהיה בסכנה. אך מדוד המלך ע"ה יש קצת ראייה לרש"י, לפי מה שפירש בזה הקדוש. וגם זה יש לדחות דלצורך פרנסה היה.

אגרא דפרקא

(קפה) **בזוהר** וארא דף כ"ג [ע"ב], ואמרתם כה לחי [ש"א כה ו], וכי דוד לא הוה ידע ביה בנבל וכו' אלא וכו' ובגין קוב"ה קאמר ואמרתם כ"ה לח"י, לקשרא כ"ה לח"י וכו', מכאן אוליפנא דהא לבר נש חייבא אסור לאקדמא ליה שלם, ואי אצטריך יקדים ליה כדוד דברין ליה לקוב"ה ואיתחזי דבגיניה קאמר, ואי תימא דרמאות הוה, לאו, דהא כל מאן דסליק ליה לקוב"ה ואיתחזי דבגיניה קאמר לאו רמאות הוא עכ"ל¹), הנה נשמע מזה כמה הלכתא גברותא, א' דאסור ליתן לו שלום לרשע, ב' דאי נותן לו שלום ואומר בלשון דמתכוין לקוב"ה מותר ולא מקרי רמאות, ג' אבל אם מתכוין לאיש אחר או לדבר אחר והרשע סובר דנותן לו שלום מקרי רמאות ואסור, ונ"ל דהא דאם כוונתו להקב"ה לא מיקרי רמאות, דבלא"ה מהראוי לכל בר דעת בעת דברו עם הבריות שיהיה כוונתו לקוב"ה, כענין היחודים שמייחדים הצדיקים בדיבורם בעת דברם עם בני אדם, וז"ש הזהר ואי תימא דרמאות הוה, לאו (ואמר הטעם), דהא כל מאן דסליק ליה לקוב"ה ואיתחזי דבגיניה קאמר לאו רמאות הוא, רצ"ל שכן ראוי לכל איש לסלק דבריו לקוב"ה בעת דברו עם בני אדם והבן¹).